

Kmetijski list

== Glasilo „Samostojne“ kmetijske stranke za Slovenijo ==

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno
pololetno
posamezna številka

Din 12.50
Din 6.25
Din 0.50

Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:

male oglase
uradne razglase
reklame

Din 0.25
Din 0.40
Din 0.50

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Blejski triumf.

Praznik, kakor ga danes ne more praznovati v Sloveniji prav nobena druga stranka, smo praznovali mi na dan Malega šmarna na Bledu.

Brez vse kričke reklame po prižigih in brez hrupnega bobnanja po časopisju, kar je vedno predpogoj uspehom klerikalnih »katoliških« shodov, so prišli na naš praznik kmetovalci in obrtniki vse Slovenije, da manifestirajo za kmetjsko misel, da nastopijo za našo Samostojno kmetijsko stranko. Ne na komando višjih, temveč vsled lastne volje so storili to in v tem je naš ponos.

Nismo pa le ponosni na kakovost naših ljudi, na njih vzgledno zavedenost, temveč tudi na njih številnost. Ni še dolgo od tega, kar je sanjal »Slovenec« o potapljačih ladji SKS, na dan Malega šmarna je bilo to vodilno klerikalno glasilo sijajno postavljeno na laž, zakaj nad 25.000 ljudi je manifestiralo za pravo podeželja, za zmago SKS. Tako impozantno je bilo to število, da je spoznal vsakdo, da le v taboru SKS je slovensko kmetjsko ljudstvo.

In vsak rodoljub, ki je to videl, je moral biti tega vesel. Kajti na Bledu šmarna armada ni bila le armada za kmetjske pravice bojujočih se kmetovalec, temveč to je bila armada patriotov, ki hoče odločno braniti svojo svobodo in ki je vsa v službi državne koristi. Kako navdušenje, kako odobravanje je zavladalo, ko je naš Marmolj v temperamentnem govoru povdaril, da raje umrjemo, ko pa da izgubimo svojo svobodo.

Kot čuvar države je nastopil na Bledu slovenski kmetovalec in tudi to naglašamo s ponosom. Zrele in vsakemu varuvaru odrasle kmetovalce zbiramo in zato je naša končna zmaga nevzdržna, zato je bodočnost države zagotovljena.

Ni gol slučaj, da so klerikalci ravno tik pred blejskim praznikom iznašli novo kopo laži o naših voditeljih, osobito pa o tovarišu Puciju. Vedeli so, kako moralna sila leži v stajno uspelem kmetjskem prazniku in vedeli so, da so osmešeni pred vsem svetom, če izpade kmetjski praznik dobro, ko pa lažejo dan na dan, da je SKS na smrtni postelji. Pa kakor vse njih druge laži, tako so tudi njih najnovejše klevete našle svoje zasluženo plačilo, ko je smehljaje govoril o teh klevetah tovariš Pucij, rekoč:

»Vse svoje graščine, vse svoje klevetice, vse svoje delnice v klevetnih podjetjih in vse svinje, ki so jih izvozili, pa tudi vse one, ki so vse to iznašale, prodam vsakomur za eno avstrijsko krono, samo da mi jih najde.«

Kljub vsem klevetam in morebiti celo ravno zaradi njih, je uspel kmetjski praznik na največjačnejši način. Narod je spoznal lažnivost naših klevetnikov in zato se je še tesneje oprijel svojih voditeljev in tako je tudi sedaj, kakor vedno, padla kleveta naj na klevetnike.

Živimo v povojni dobi, ko sta hujškarila in demagoštvo glavni aduti raznih posli, opozicionalcov. Ponosimo se s tem, da nismo mi tega hujškarstva in demagoštva nikdar zagrešili, temveč, da smo vedno stvarno in odkrito povedali resnico. In jasen primer za to je bil podan tudi na kmetjskem prazniku, z govori vseh naših govornikov, zlasti pa s stvarnim in mirnim govorom tov. poslanca Rajerja.

Tako je bil blejski praznik v vsakem oziru naš triumf, zmagovito poveličanje kmetjske misli in veličastna manifestacija za SKS.

Pošteno zaslužen je bil ta triumf in globoko utemeljena ta manifesta-

cija. Kakor nobena druga stranka, tako se je postavila SKS čisto v službo svojih volilcev in vedno je bil pred njo le en interes, da se vodi zdrava in koristna gospodarska politika. In na kmetjskem prazniku je triumfirala naša gospodarska politika. Ne v boju za črke ustave leži rešitev slovenskega kmetovalca, temveč v prostem izvozu živine. Ne s praznim bojem za centralizem ali avtonomijo je pomagano slovenskemu kmetovalcu, temveč s pametnim gospodarskim delom, da bo kmetovalec obvarovan katastrofalnih posledic suše. Ne v kričavi gonji proti svobodomiselnosti, temveč v pozitivnem delu za povzdigo našega kmetijstva, je rešitev naroda. Od vsega početka se je SKS tega zavedala in zato priporila svobodno izvoz živine, zato dosegla vse polno davčnih olajšav, zato obvarovala kmeta in obrtnika pred poslovnim davkom, zato je dosegla zvezo Slovenije z morjem, zato je sedaj v boju za zastopniški industrije, ker hoče prirediti našim vinogradnikom češki trg.

Vse te zasluge SKS so ona sila, ki si vedno bolj in bolj pridobiva tal v našem narodu, ki njeno stališče vedno bolj utrjuje. Gospodarska politika SKS je praznovala na Bledu svojo zmago in mi smo nanjo še posebej ponosni, ker ona pomeni za milijone in milijone povečano premoženje slovenskega naroda.

Triumf kmetjske misli, zmaga SKS je bil kmetjski praznik na Bledu in to je naš ponos in naše bodrilo za v bodoče.

Kmetjski praznik pa je tudi največje zadoščenje za vse one naše tovariše, ki so od vsega početka stali vedno v prvi vrsti borcev, ki so prenašali vse klevete in vsa obrekovanja in ki niso nikdar pozabili, da je interes kmetjske misli, da je zmaga Stare pravde najvažnejše. Stevilni so ti tovariši in v vsaki vasi, v vsaki občini imajo svoje zastopnike. To so oni tihi naši delavci, ki so kvas naše stranke, na katerih leži največje breme in najtežje delo in ki ga izvršujejo ti nesebičneži z vso požrtvovalnostjo, brez ozira na to, ali dožive za svoje delo priznanje ali pa nehvaležnost.

Za te naše delavce je bil kmetjski praznik prav poseben triumf in največje zadoščenje, kajti videli so, da je bila njih požrtvovalnost koristna in njih delo uspešno. Cast tem našim tovarišem, da bi vztrajali pri svojem plemenitem delu!

Najno potrebno je to, posebno po veliki blejski zmagi. Zmaga sama na sebi ne pomeni nič, če ni izrabljena. Tovariši, naša sveta kmetjska misel zahteva, da izrabimo doseženo zmago do skrajnosti, da po blejski zmagi podvojimo svoje delo in da podesetorimo svojo požrtvovalnost.

Tovariši! Dasi ragljajo vsi nasprotniki dan na dan, kako smo se prodali vladi, dasi lažejo neprestano o milijonih, ki smo jih zaslužili, je vendar žalostna resnica ta, da ne moremo izdati redno niti lista s priložnostjo, ker nam manjka fondov, ker smo stranka revežev.

Zato je prva dolžnost vseh, ki hočejo zmago zelenega praporja, da delaj za naš tiskovni sklad! Tovariši, naj ne bo nobene vesele prireditve, od katere ne bi imel svoj dobiček tudi naš tiskovni sklad in s tem »Kmetijski list«. Naše edino orožje je »Kmetijski list« in proti gozdu nasprotnih listov mora sam vzdržati ves boj. Sami veste, da vodi »Kmetijski list« ta boj veskoti zmagovito in da bo končna zmaga Stare pravde nemala zasluga »Kmetijskega lista«.

Zato, tovariši in tovarišice! Na delo za naš Tiskovni sklad, na delo za naš »Kmetijski list«.

Tovariši! Vaša požrtvovalnost pa moramo opozoriti še na eno dejstvo. Skoraj bodo nastopili dolgi zimski večeri, najprikladnejši čas za kulturno delo na deželi. Samo naobražen kmetovalec more zmagati, zato delujte za naobrazbo kmeta. Kulturni glad podeželja moramo odpraviti, zakaj drugače je v nevarnosti osamosvojitev kmeta.

In lotiti se moramo pa tudi dela za našo gospodarsko osamosvojitev. Tovariši! Kmetjska misel vas nujno zove v zadrugo. Mi moramo z združništvom ubiti izrodke velekapitalizma, mi moramo z združništvom potlačiti lastno premoženje.

Posebno nujno je to sedaj, ko so klerikalci čisto zatajili združno misel in iz golega pohlepa izpremenili vse svoje združno gospodarstvo v kapitalistično. In kakor klerikalci, so to zagrešili tudi socialisti in danes je »Ekonom« edini, ki stoji ves na pravi združniški podlagi.

Tiskovni sklad, kulturni glad in združništvo, to so trije glavni oporniki kmetjskega praznika na Bledu.

Tovariši, upoštevajte jih in potem ne bomo doživeli le zmago, temveč uresničenje Stare pravde. Do tedaj pa je in ostane naš bojni klic:

Vse za kmetjsko misel!

Vse za njeno nositeljico SKS!

V boj za Staro pravdo!

Podrobnosti s kmetjskega praznika.
(Zaradi pomanjkanja prostora moremo podati le kratek opis kmetjskega praznika.)

Tabor v Zaki.

Krona vseh prireditvev je bil ljudski tabor v Zaki. Nad 25.000 ljudi je tu z navdušenjem izreklo zaupnico SKS in njenim poslancem, nad 25.000 ljudi je sijajno manifestiralo za kmetjsko misel.

Tabor je otvoril tov. Ažman, kot predsednik okrajnega odbora za redovniški okraj. Po kratkem, temperamentnem in samozavestnem govoru in pozdravu gostov in zborovalec je podal takoj besedo tov. Puciju, ki ga je vse viharno pozdravilo. Jasno se je pokazalo, da so v SKS voditelji in volilci eno. Govor tov. Pucija je bil opetovano prekinjen od vseplošnih ovacij, zlasti, kadar je z nepremagljivo ironijo zavračal klerikalne klevete. Za tov. Pucijem je govoril, enako hrupno pozdravljen, tov. Rajar, kot predsednik onega kluba poslancev SKS, ki je priporil vse zmage SKS.

Ognevitno in zelo učinkovito je nastopil potem naš tribun Marmolj in podal par krasnih slik o naši kmetjski misli. Ko se je že zahvalil Srb Obren Božić za krasen sprejem, je prebral tov. Ažman resolucijo in zaupnico SKS in njenim poslancem, kar je bilo soglasno z odobravanjem sprejeto in nato v jednatem govoru zaključil tabor.

Živinska razstava je uspela v vsakem oziru. Zlasti se je odlikovala skupna dve- in triletnih žrebec, ki je pokazala prvovrsten material. Razstavljena živina je naredila zlasti dober utis na brate Srbe, ki so glasno pohvalili skrb našega živinorejca za lepo živino. Izdane so bile številne nagrade.

Tekma narodnih noš je bila posebno srečno prirejena. Skupine so bile originalne, ukusno sestavljene in so nazorno, toda nevsiljivo pokazale, kako delo da vrši kmetovalec in da zahteva kmetjsko delo tako vseplošno naobrazbo, kakor nobeno drugo delo. Prvo nagrado je dobila »Mlekarska zadruga v Ribnem« (1200 K), po 600 K pa skupine »Sirmarje Hraše«, »obrt« Dernača in ve-

seli mlatiči. Statve in voz s pino so dobili po 400 K, ostali manjše zneske. Od posameznikov je dobila prvo ceno »ohcet« iz Hraše, potem skupina iz Boh. Bele, Zilje in pastir.

Konjske dirke. Veliko zanimanje je vladalo za dirko. Posebno interesantna je bila dirka amerikancev in pa jahalna galop dirka, v kateri je zmagal naš stari prijatelj Stenovec. Prav iskreno želimo, da bi se drugo leto posebno jahalni galop dirki posvetilo večjo pažnjo. Dirko je vodil z veliko vneto živinozdravnik Slajpah.

Srbski tovariši na Bledu. Kmetjski praznik na Bledu je dobil predvsem pomen, ker so se ga udeležili bratje Srbi. Povsodi prisrčno sprejeti, niso mogli prehaliti srbski tovariši lepote naše domovine. Kmetjski praznik je bil tudi praznik našega pobratimstva z brati Srbi in to naglašamo s posebnim zadoščenjem, zakaj le v pobratimstvu in združitvi vsega jugoslovanskega kmetjskega stanu je rešitev Jugoslavije.

Bratje! Na delo, da se ta združitev doseže čim preje, ker šele tedaj bo popolnoma prost jugoslovanski kmet!

Preko cila.

Opetovano smo že naglasili svoje simpatije do učiteljstva in če je bila le prilika, smo jih tudi dejansko pokazali. Zato upamo, da bo zavedno učiteljstvo popolnoma razumelo naše besede in jih tolačilo kot neobhodno potreben, toda vsekoli dobrohoten nasvet.

Dobro vemo, da pride do svojih pravic le naobražen kmetovalec. Zato smo od vsega početka zahtevali pospeševanje šolstva, zato smo hoteli, da pride tudi na deželo kulturno delo. To delo pa je brez pomoči učiteljstva nemogoče in zato smatramo za svojo dolžnost, da pospešimo učiteljskemu vprašanju vso pozornost, prav tako njegovemu gnetnemu stanju, ko tudi njegovega naziranja.

To je vzrok, da smo pozdravili blejsko skupščino naprednega učiteljstva, to pa je tudi vzrok, da povemo svoje mnenje glede resolucij, ki jih je sklenilo na Bledu učiteljstvo.

Odkritosrčno izjavljamo, da se s temi resolucijami ne strinjamo in da jih smatramo celo kvarne za ugled učiteljstva. Zlasti pa resolucijo, ki govori o potrebnem nadziranju onih, ki so proti ustavi in dinastiji.

Ponosimo se s tem, da smo iz patriotizma glasovali za ustavo, ki jo odobravamo še danes. Toda ustava je plod kompromisa in noben kompromis se ni popolnoma zadovoljil niti onega, ki ga je sklenil. Zato se tem manj čudimo, če bi kdo želel kako izpremembo ustave, zato prav nič ne zamerimo, če polkusaajo Hrvat doseči revizijo ustave in v kolikor to ne škoduje edinstvu države, smo prav radi pripravljeni njih stremiljenje tudi podpirati. Ustava je človeško delo, ki ima kot vsako drugo tudi svoje napake in odpravljati te ni protidržavno, temveč zadržavno delo.

Nekaj drugega je seveda, če hoče kdo izpremeniti sedanjo ustavo na protizakonit način. V tem primeru glas učiteljstva razumemo in njegovo patriotično skrb celo cenimo. Toda to bi bilo treba v resoluciji povedati in tudi utemeljiti, kar bi pa bilo težko, ker takih ljudi, vsaj pomembnih, mi v Sloveniji ne poznamo.

Ne odobravamo pa niti nadzorstva nad onimi, ki so proti dinastiji. Nobena ljubezen se ne da vzgajati s silo in najboljše varstvo vsake dinastije je ravno ljubezen naroda. To

ljubezen si je znal brez vsakih političskih pripomočkov pridobiti veliki kralj Osvoboditelj in to ljubezen si zna pridobivati tudi naš ljudomili kralj Aleksander, kar je tekom svojega bivanja v Sloveniji opetovano dokazal.

Zahteva učiteljstva je torej nepotrebnost in gre preko cilja, ter je, kar je najhujše, v kvar učiteljskem stanu.

Je sicer res, da imamo v državi še vse polno zasleplencev in tudi podežel, ki bi hoteli zrušiti našo državo. Toda na drugi strani pa je tudi res, da naša policija ni slaba in da že ona sama skrbi, da taki elementi ne pridejo na vrh. Čemu biti torej bolj papeški ko papež sam.

Vsako državno nadzorstvo je odločno in skrajno sredstvo za vsakega svobodo ljubečega državljana. Učiteljstvo te skrajne potrebe ni dokazalo, toda vseeno je kilcalo državno oblast nad lastne stanovske tovariše. Kdor ceni lastno svobodo, ta ceni tudi svobodo drugih in iskreno obžalujemo, da je učiteljstvo izstavilo v tem oziru sebi slabše izpričevalo ko ga pa zasluži.

Vemo dobro, da je učiteljstvo sklenilo svoje zahteve le iz dobrih namenov, deloma vsled nezasišane gonje, ki jo preživlja s strani svojih nasprotnikov. Ravno zaradi tega pa kličemo učiteljstvo, da se vrne na pravo pot in da posveti vse svoje sile kulturnemu delu na deželi, da pa prepusti ustvarjanje kulturno-bojnega razpoloženja drugim. Ni v sovraštvi in jezi zmaga, temveč le v ljubezni in delu.

Upamo, da bo učiteljstvo upoštevalo naš dober namen in dobrohoten nasvet. V dobi gradnje smo, ko je strpljivost delavcev nujno potrebna. Ker visoko cenimo patriotizem učiteljstva, zato mu že v naprej čestitamo, da se je vrnilo na zlato, srednjo pot, na stvarno delo in ne na odpor izživajoče zahteve.

K Žebotovemu članku o mlinih in žagah ob Myri.

Žebot, ki je v sramoto slovenskega narodu tudi narodni poslanec, je povedal v svojem članku odkrito to, kar je prej le namigaval, da sem namreč jaz delal proti dovoljenju, voziti na mline preko Mure v Avstrijo.

Po svoje me obdolžuje dveh izdajstev. Prvič, da sem bil jaz so-kriv onega dopisa v »Taboru«, ki je prepeljal začasno dovoljenje, voziti na mline v Avstrijo. Drugič, da sem to storil pri načelniku trgovinskega ministra Saviču, pred katerim da sem očrnil obmejne Slovence kot tihotapce.

Evo resnico o obeh dogodkih. Na Žebotovo trditev, da ni res, da bi pričel borbo za to stvar že novembra meseca, odgovorjam, da se je tedaj pričela borba za celokupen obmejni promet, ki bi se imel zakoniti potom trgovinske pogodbe v Avstrijo, kar bi edino imelo stalno vrednost.

V času tega prizadevanja za uzakonjenje celokupnega obmejnega prometa, so vložili klerikalci neko vlogo, na katero bi trgovinsko ministstvo s soglasjem generalne direkcije carine lahko izdalo dovoljenje za vožnjo na mline. Tedaj sem si tudi jaz prizadeval, da se to doseže še predno pride meseca februarja sklenjeni dogovor z našim in avstrijskim zastopstvom pred skupščino.

Dne 23. marca mi je bilo pri generalni direkciji carine obljubljeno, da se izda tako dovoljenje, če se s tem strinja glavna carinarnica v Mariboru.

Dne 27. marca sem bil nato pri upravniku carinarne v Mariboru g. Petroviču. Povedal mi je, da je bila danes pri njem že ena deputacija, ki jo je vodil nek poslanec. Spoznamo se glavarstvo smo nato došli na ogled mlinov in zaslišanje interesentov. »Sicer«, mi pravi g. Petrovič, »vam moram povedati v obraz, da sem jaz odločno proti takemu dovoljenju, ker imamo na naši strani dovolj mlinov.« Pol ure dolgo sem ga moral prepričevati, kakšni so ti naši mlini in kako nam služijo. Prosil sem ga, da vendar dovoli to ugodnost, ko ima ljudstvo ob meji itak dosti drugih neprilic, ki ga vznemirjajo ter bode jezo proti državi. Prepoved vožnje v avstrijske mlinske težke gospodarske škoda za prebivalstvo. Mi, kot vladna stranka, nismo vse posledice ljudske nejevolje, posebno, ko klerikalno časopisje ne preneha hujskati. Zato zahtevamo, da se ukinejo naredbe, ki vznemirjajo prebivalstvo. Upravnik Petrovič mi je nato obljubil svojo podporo.

Glavar Lanjšič, pri katerem sem bil nato, mi pove, da je ono deputacijo vodil župnik Vrečko iz St. Ilje in da je za popoldne določen zbor v St. Ilju, na katerem se bo zaslilo ljudstvo.

Zbora sem se udeležil tudi jaz. Vse je sililo v Petroviča ter zahtevalo dovoljenja vožnje in vse je obdolževalo naše mlinarje. Upravnik Petrovič je nato obljubil, da bo poročal v Beograd ugodno.

Na nesrečo izide naslednji dan v »Taboru« članek, v katerem se poroča o klerikalnem napadu na obmejno stražo. V tem članku se dalje zanikuje potreba vožnje preko meje, češ da je pri nas dosti mlinov. Kdo je napisal ta članek, mi je neznan. Sklepam pa, da je povzročitelj članka upravljal tudi na g. Petroviča, ki je nato neugodno poročal v Beograd in svojem poročilu priložil »Tabor«.

Žebot je najprej dožil našega tajnika, tov. Brusa, da je napisal članek v »Taboru«. Zdal dolži mene in pravi, da sem bil tisti večer skupaj s kapitanom obmejne straže v St. Ilju, kateri da je spisal članek. Kapitana jaz nisem poznal in oni večer ni bil v St. Ilju, temveč v Mariboru.

Dne 22. marca me je poklical na razgovor poveljnik obmejnih čet, podpolkovnik Dragoljub Cukovac. Povedal mi je, da je podana ovadba proti meni in Žebotu, češ, da sva kot narodna poslanka organizirala napad na obmejno stražo. Za mene je polizvedel, da nisem nič kriv. Odgovoril sem mu, naj pusti stvar, ker je vsa ovadba brez podlage. Povedal sem mu, da sem bil pozvan tudi na orožniško poveljstvo v Maribor. Tam sem poročal, da ne verujem, da bi imela ovadba kako stvarno podlago, ker je zbor priredilo glavarstvo. Glede župnika Vrečkota pa, ki naj bi vodil naval na stražo, sem dal na zapisnik, da se je pripeljal z menoj iz Maribora, kar izključuje podatke ovadbe.

Tak je torej moj prvi, od Žebota mi očitani greh.

Oglejmo si drugega.

Ko je bilo po dežju treba saditi koruzo, sem prišel enkrat domov. Pa rečem ženi: »Zakaj ne sadite koruze?« Odgovori mi: »Sin je peljal na mlin v Pekre.« Pekre so 24 kilometrov daleč, dočim je mlin na avstrijski strani, v katerega sem vozil že pet let, le tri kilometre oddaljen. Kakor jaz, tako je moral vsak drug kmet zamuditi pri sejanju en dan, če je vozil v mlin. En dan zamude pri sejanju, še en trajni dež, ne sadiš koruze in ob letino si. In jaz, ki sem vse na lastni koži občutil, bi bil po Žebotovem proti dovoljivo vožnje.

V tem času (dne 27. maja) sem bil pri načelniku Saviču, naj vendar izda trgovinsko ministrstvo predhodno dovoljenje vsaj za mlinske. Sprejel me je hladno in brezbrizno. Reče mi: »Čakam, kaj mi odgovorijo iz Ljubljane (oddelek za trgovino in industrijo).«

Jaz: »Če se boste ravnali po tamkajšnji izjavi, potem ni upanja na dovoljenje. Treba bo pač interperirati v skupščini.«

Savič: »Ker je bil tukaj nek poslanec, pa me je zmerjal, da smo Srbi krivi vseh težav Slovencev. To nas Srbe žalji! Kot dljak sem se v Gradcu skupno pretepali s Slovenci proti Nemcem. Vidite me, kak sem. (Savič je orjak, visok in širok, pravi Goljaf.) Danes pa nas dolžite, da vas zatiramo. To je nam strašno težko. Mi smo žaljeni od vas Slovencev, katere ljubimo in za katere smo se borili. Če vam ni prav, idite

pod Avstrijo, kamor vas vleče srce. Mi vas ne rabimo.«

Nisem znal, kateri poslanec je bil pri njemu. Po izpovedi Saviča pa sem sodil, da je bil to Žebot. Dejal sem zato Saviču: »Ta poslanec je bil klerikalec Žebot.«

Savič: »Slovenec je bil. Ne morem brati vsakemu na čelu, kateri stranki da pripada!«

Tako čast dela torej poslanec Žebot Slovincem v prestolici. Tako je delo narodnega poslanca klerikalne stranke!

Gospoda Saviča nisem mogel pridobiti na svojo stran. Vložil sem še pismono vlogo, pa ni nič pomagalo. Sedaj pa pride Žebot, ki je vse zakrivil, pa pravi, da sem delal proti in da sem bil jaz kriv, če je bila prošnja zavrnjena.

Taka je torej resnica!

Obžalujem notico v predzadnjem »Kmetijskem listu«, v kateri se apelira na Žebota, da postane boljši. V tem oziru je škoda vsake besede. On ne more biti drugačen, kakršen je. Eno pa je gotovo in za nas razveseljivo. To namreč, da služi Žebot stranki, ki nima nobene pravice do obstoja. In to spoznanje se vedno bolj širi in zato naj gre le Žebot še naprej po svoji poti.

Ivan Mrmolja.

Odpravimo draginjlo!

O draginji in njenih vzrokih se danes mnogo piše in še več govori. Če zasleduje človek to pisarjenje, govorjenje in zabavljanje, izve pač za razne vzroke, pa tudi nevroke, ki povzročajo to draginjo. Zanimivo pa je pri tem dvoje: Vsak dokazuje in pozna drugačne vzroke draginje in nihče ne ve, kako odpraviti te vzroke. Če se pa že kdaj povzpne kaka bela vrana do modrovanja o različnih sredstvih proti odpravi draginje, potem čisto gotovo nasvetuje le taka sredstva, ki bi jih dajala država oziroma vlada, nikdar pa ne doleti dolžnost za protidraginjo delovanje nje ali pa njenega stanu.

V tem se jasno vidi pomanjkljiva narodno-gospodarska naobrazba in demoralizacija današnje družbe. Zato ste glavni sredstva za izboljšanje sedanje gospodarske stanja in pa omiljenje draginje večja gospodarska naobrazba ljudstva in dvig njegove morale.

Dočim nas uč gospodarska veda, kje in kakšni so vzroki raznih gospodarskih-socialnih pojavov, tako tudi draginje, in kako treba racionelno gospodariti, izboljševati gnetni položaj družbe in posameznika, nas moralna vzgoja usposablja, da uporabljamo tako pridobljeno znanje koristno in ne škodljivo, t. j., da smo pošteni, priden, trezen, varčen in energičen narod.

Nimam namena pisati dolgih razprav o gospodarski politiki in o moralni, marveč hočem le pokazati na enega činitelja, ki more zelo olajšati draginjo in če bi se razvil do popolnosti, jo sploh odpraviti. Kdo je ta činitelj? Tudi o tem se mnogo piše in govori, zato ga vsakdo več ali manj pozna. Da pa ne pride do potrebne veljave, je zopet kriva naša prenzika gospodarska izobrazba in demoralizacija. Ta činitelj je namreč samopomoč, organizirana združina in potem.

Zadruha je činitelj, ki združuje producenta s konsumentom in odstrani večjo ali manjšo vrsto prekupcev, ki tvorijo ono mejo med producentom in konsumentom, vsled katere je po vojni nastalo ime verižnikov. Pa to ime niso dobili toliko zato, ker tvorijo verigo med producentom in konsumentom, marveč predvsem zaradi tega, ker hoče vsak kolikor mogoče veliko »zaslužiti«, ali pravilneje rečeno, priveržiti. Ker pa se blago v njih rokah nič ne izboljša ali pomnoži, temveč kvečjemu poslabša in postane tako celo manj vredno in ker hočejo oni vseeno pri svojem poslu še »zaslužiti«, zvišujejo blagu cene. In posledica tega podraževanja je ravno — draginja.

Poleg mnogih drugih je torej prekupčevanje ali verizenje eden največjih vzrokov draginje. In kar je pri tem glavno, je to, da ravno največji vzrok draginje lahko odstranimo sami. Dočim proti slabi letini nihče ne more ničesar storiti in dočim more izboljšati železniški promet samo vlada s sodelovanjem vseh državljanov in pomočjo tujega kapitala, ker domačega zato primanjkuje je za odstranitev prekupcev-dražilcev treba samo stopiti skupaj in si ustanoviti zadrugo. Če porabimo polovico časa in energije, ki je porabljamo za zabavljanje in poplivanje, za proučevanje gospodarskih vprašanj in združništva ter za delo v zadrugah,

pa bi si zelo mnogo pomagali. Prepričan sem, da bi lepo organizirana združina trgovina znižala cene vsaj za 10 do 15%, in poleg tega pa bi si še veliko prihranili, ker bi manj popivali in končno bi se naučili tudi samostojnega gospodarjenja — samopomoči.

Kmetje, vi, ki ste zdravo jedro naroda in ki tvorite vedno jez, ob kateri se razbijejo vsi valovi izmečkov civilizacije, pokažite tudi v tem hipu, ko nam preti propast vsled demoralizacije meščanske družbe, ki hlepi samo za brezdelnim uživanjem, ne da bi pri tem ustvarila za to potrebnih dobrin, da ste vi in edino vi oni stebri, ki držijo vse pokonci in ki vedno reši potapljačo se ladjo.

Kmetje, oprijmite se zaračun tega zadruha! Dajte svoj odvisni denar v zadrugo, katere bodo vzele z njegovo pomočjo v svoje roke vso trgovino in tako strle glavo prekupčevski hidri, ki vas preti s svojim brezdeljem popolnoma uničiti!

Kmetje! Zadrugno matičo »Ekonomas« že imamo. Toda ta matiča more uspešno delovati samo, če ima dobro razvite žile, t. j. podružnice, in v teh žilah zadosti zdrave krvi, to je denarja. Da se omogoči tej kmetski zadrugi matiči, ki v omejenih razmerah že zelo uspešno deluje, čimvečji razmah, je treba, da se ustanavljajo po vsej deželi gospodarske zadrugo, ki bodo tvorile vez med centralo in posamezniki. In da bo ta zadrugna mreža mogla delovati je treba, da pristopate vsi k svojim gospodarskim zadrugam in vplačate čimveč deležev. — Le z lastnimi močmi, tako delovnimi kakor denarnimi, si bomo pomagali, ne pa s pomočjo drugih, ki si niti sami ne morejo pomagati. Zato pa na delo, še je čas! T-k.

Kmetijsko šolstvo. Srednja kmetijska šola v Mariboru.

Na novoustanovljeni srednji kmetijski šoli v Mariboru se prične po naročilu kmetijskega ministra tov. Pucelja prvo šolsko leto meseca novembra. Prvi tečaj srednje kmetijske šole se odpravi le, če se prikladi zadostno število kvalificiranih učencev. Dan otvoritve se objavi, čim bodo vse predprijave za otvoritev šole dovršene. Novo srednjo kmetijsko šolo je razločevati od sedaj že petdeset let stare vinarne in sadjarske šole v Mariboru. Namen srednje kmetijske šole je izobraziti učence teoretično in praktično v kmetijski stroki tako, da morejo z uspehom voditi manjša in srednja privatna in državna posvetstva ter dobro opravljati državno službo v kmetijski stroki. Nauk v srednji kmetijski šoli traja štiri leta; četrto leto je posvečeno izključno praktičnemu izpopolnjevanju. Vsi učenci so eksternisti (izven zavoda stanujoči in oskrbovani). Za učence ni predvidenih nobenih štipendij. Po goli za sprejem so: a) starost najmanj 16 let; b) najmanj z dobrim uspehom dovršena popolna meščanska šola, nižja realka ali gimnazija; (prosilci, ki so razen tega absolvirali kako kmetijsko šolo, in ki so kmetijski sinovi, imajo prednost); c) lepo vedenje; d) državljanstvo kraljevine SHS in d) telesno in duševno zdravje, kar ugotovi tudi šolski zdravnik pred končnim sprejemom v šolo. Prošnje za sprejem, pisane lastnoročno na celo polo in kolkovane s kolkom v znesku 13 dinarjev, je poslati do dne 1. oktobra t. l. ravnatelju Srednje kmetijske šole v Mariboru (vinarska šola). Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. zadnje šolsko izpričevalo; 4. zdravniško izpričevalo, 5. izpričevalo o navedenosti, če ne vstopijo v šolo neposredno iz kake druge šole in 6. kratek popis dosedanjega življenja. Obvestilo o rešitvi prošnje se dostavi po pošti vsakemu prosilcu.

(Gospodinska šola v Smihelu pri Novem mestu) prične novo šolsko leto dne 16. oktobra, ki se konča dne 15. aprila 1923. V šolo se sprejemajo notranje in zunanje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti najkasneje do dne 1. oktobra pri vodstvu gospodinske šole v Smihelu, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila glede preskrbine itd. — Prošnjam je priložiti rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Pokrajinske vesti.

(Na Igu) je imel tovariš minister Pucelj pretečeno nedeljo sijajno uspeh shod, ki se ga in udeležilo do 300 samih zavednih volilcev. Na shodu je govoril z velikim uspehom tudi poslanec Mrmolja. Shod je vnovič potrdil, da je Ig bil, je in bo ne-

premagljiva trdnjava kmetske misli. (V St. Lovrencu na Pohorju) je imel zelo dobro uspeh shod tov. Dronfenik. Poročilo o shodu pričobimo prihodnje.

(Družba Sv. Cirila in Metoda) je imela v nedeljo svojo glavno skupščino, na kateri je bil izvoljen stari odbor. Vprašamo, če res ni mogoče najti toliko dobre volje, da bi se narodno obrambno delo vodilo enotno? To je treba na vsak način doseči! Prvo je vsesplošen naroden interes, potem pridejo šele osebni predsodki.

(Cenjenim dopisnikom!) Vsled pomanjkanja prostora smo morali skrajšati nekatere dopise, dasi smo jih hoteli objaviti v celoti. — Prosimo ponovno t. t. dopisnike, da nam poročajo zgolj resnico, da ne bo potem nepotrebnih popravkov. Ne pišite govorice, temveč dejanskih resnic! Pišite tudi več gospodarskih in kulturnih novic in ne v pretežni meri le osebnih napadov. Mi smo načelna stranka, ki se bori za visoko misel kmetske osamosvojitve in ki zato ne črpa svoje moči iz zabavljanja in opravljanja. Končno smo tudi kristjani, ki se ravnajo po Kristusovem izreku: Ne sodite, da ne boste sojeni! — Uredništvo »Kmet. lista!«

(Več ko minister) bi hotel biti gospod ravnatelj Rustja. Ker je gozdar Stros poročal na zahtevo tov. ministra Pucelja vse, kar ga je le-ta vprašal, hoče napraviti g. Rustja Strosu nekako preiskavo. Stvar je tako smešna, da ne bomo izgubljali dosti besedi, temveč rečemo samo sledeče: Če g. Rustja tako zelo ljubi preiskave, smo prav radi pripravljani, da mu preskrbimo kako preiskavo in sicer o tem, kako je neki ravnatelj kontroliral ministra. Bo treba pač na Jalovcu in tudi v Ljubljani posekati par dreves, če ne zra- stejo še v nebesa.

(Državna borza dela (posredovalnica za delo) v Ljubljani) ponovno naznanja, da se nahaja odslej naprej v pritličju mestnega magistrata, nasproti zglaševalnemu uradu na Mestnem trgu, na kar se p. n. delodajalci in delojemalci opozarjajo. Posredovalnica uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznikov od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne.

(Iz Horjula pri Vrhniki.) Naš nad vse pričakovane dobro uspeh shod dne 27. avgusta, je moral biti za družino politikarjev Stanovnik jako hud poper. Ne morejo ga prebaviti. Fantek Aleš je skušal kar z dvema člankoma v »Slovincu« izbrisati polom klerikalne stranke, odnosno družine Stanovnik, ki sta ga doživela na obeh shodih. Sedaj pride menda še »Lajliljub« na vrsto, ker družina Stanovnik ima pri vseh klerikalnih listih založene svoje delnice. V prvem članku so klerikalci naravnost ponosni na to, da dokazujejo političnemu nasprotniku svoje stališče z razbijanjem shoda potem nezrele mladine in nahujskanih ženic. Na slabih nogah stoji stranka, ki se poslužuje takih sredstev. Vsi občinarji, brez razlike stranke, smo se smejali komičnemu dopisu, da je jeclja- joči fantek govoril z »ognjevitimi besedami«. Res nepreviden je bil fantek z »ognjevitimi besedami«, ker le malo je manjkalo, da se od njegovih »ognjevitih« besed ni vzgal kozolec tovariša Jame. V drugem članku si je izbral Aleš svojo žrtev, ki naj bo kriva vse politične nesreče družine Stanovnik. To naj bi bil naš nadučitelj. Imajo ga za neposrednega povzročitelja vsega gorja na ta dan. Da bo družini Stanovnik odleglo, izdamo uredniško tajnost in povemo, da nam je poslal poročilo okrajni odbor naše stranke, ki je na viden in neviden način zbral vse podatke za poročilo o obeh shodih. Poročilo odgovarja resnici, zato je vsako izpodbijanje poročila zatajevanje resnice. Fantku svetujemo, naj najprej dokonča svoje študije, potem mu je prosto, da nastopi dobičkanosno politično karijero udov družine Stanovnik. Kot kronisti beležimo tudi eno veselo novico o našem atku. Z eno se! Familija sicer ostro protestira proti nameri Stanovnikovega atka, toda brez uspeha, ker oča so kapo družine. Tako bo naša vdova Neža po dolgem času zopet dobila moža, naš narodni poslanec pa bodo zopet uživali nekajeno družinsko srečo. Kako bomo praznovali poroko in kateri srečni Horjulci bomo vabljeni na »ohcet«, bomo pravočasno poročali.

(Iz Blok.) Na prečudovit način skrbil naš župnik za povzdigo verskega čuta. Ne da mu žilica miru, da ne bi pri vsaki priliki izpremenil božjo besedo v politični govor. Posebno dela to rad, kadar more udariti čez trgovce in obrtnike, ki jih vsled ozirav na »katoliški« konzum ne more trpeti. Toda gospod župnik zna tudi drugače skrbeti, ne samo

z izbrabljanjem vere, skrbeti za povzdigo verskega čuta med narodom. Za klerikalni »katoliški« shod v Cerkljani je bil naš župnik eden glavnih agitatorjev. Da je resno mislil na interese cerkve, se vidi iz tega, da je bilo na dan »katoliškega« shoda polovico fare brez maše. Gospod župnik, zapomnite si! Najprej je dolžnost in šele potem politika.

(Mozirje.) Usoda je hotela, da smo prišli na sled tajnim sestankom Lekšeta, kaplana Avšiča in kostanjevega Značaja. Povpraševali smo, kdo da daje spodbudo klerikalcem, da v zadnjem času tako napadajo po svojih listih moziške zaslužne narodne delavce. Da javnost izve sramoto te lažinapredne družbe, vprašamo Kostanjaka: Dne 17. avgusta ste imeli sestanek s kaplanom Avšičem, morda zato, ker kaplan Avšič Srbov ne pripozna? Mogoče ustanovite svojo olinato stranko v Mozirju? Vprašamo kaplana, kako dolgo si še upa napadati poštene ljudi, svoje orliče pa napajati z vinom? Z mizarjem Lekšetom se obračunamo, tudi njegovi napadi ne bodo imeli uspeha. Črez 7 let pride vse prav.

(Podpora za Drensko Reber.) — Pokrajinska vlada, odelek za socialno politiko, je sporočila tov. poslancu Mrmolji, da je poslala vsaj Drensko Reber znesek 30.000 K, kot prvo pomoč za one, ki so bili oškodovani od toče.

(Jarenina.) Na dan 27. avgusta je sklical tov. poslanec Mrmolja zaupni sestanek, ki je bil polnoštevilno obiskan. Na sestanku je prišlo tudi nekaj klerikalcev, katerim je dovolil tov. Mrmolja, da smejo pristopovati sestanku, če se bodo obnašali mirno in dostojno. Vsi soudeleženci zborovanja so z odobravanjem sledili izvajanjem tov. poslance in sicer tudi klerikalci. Poslanec Mrmolja je pozval navzoče, da pripravijo sklicanje javnega shoda v jeseni. — Pisanje »Slov. gospodarja« o tem sestanku je tako, kakor je on sam. Polno laži in polno pozivov na napad. To je »krščanska« morala in »krščanska« ljubezen do bližnjega, kakor jo namreč pojmujejo naši klerikalci.

(St. Jurij ob Taboru.) Po daljši boleznij je umrl v Ponorju dne 27. avgusta naš zvesti prištaj, Franc Strnad. Pokojnik je bil vzoren kmetovalec in dober mizar. Potoval je v mladosti veliko po Nemčiji in Svici ter si na potovanju pridobil mnogo strokovnega znanja. Bil je poštenjak in kremenit značaj, ki ni nikoli skrival svojega naprednega mišljenja. Tako je tudi sodeloval pri ustanovitvi tukajšnje posojilnice ter je bil do svoje boleznij njen odbornik. Tudi v občinski odbor in v okrajni šolski svet je bil večkrat izvoljen. Spoštovan je bil ne le pri svojih prištajih, ampak tudi pri svojih nasprotnikih. — Naša stranka ga bo težko pogrešala. Bodi mu zemljica lahka!

(Leskovec pri Ptuj.) Tukaj se snuje popolnoma nestransko, čisto kulturno društvo »Čitalnica«, ki hoče potem poučnih predavanj, zlasti gospodarskih, petjem, gojitvijo dramati- ke, godbe in knjižnice nuditi prebivalstvu lepo zabavo in skrbeti za njegovo naobrazbo. Z lepim uspehom je priredilo društvo tudi že svojo prvo, igro, ki je uspela tako, da so vsi gledalci izjavili, da niso še nikdar videli nekaj tako lepega v našem, v kulturnem oziru tako zaostalem Leskovcu. Ker je namen društva vseskozi plemeniti, bi človek mislil, da bo uživalo društvo naklonjenost in podporo vseh faranov. Toda temu žal ni tako. Nekateri farani so se spozabili tako daleč, da so hoteli s silo onemogočiti predstavo. Jasno je, da niso mogli tega storiti sami od sebe, temveč le na instrukcije višjih, čeprav je jasno, da bi morali ravno ti najbolj skrbeti za kulturno delo na deželi. Apeliramo na g. župnika, da stori svojo dolžnost do naroda in da pouči cerkovenika, da ne hujska proti novemu društvu, češ da so v njem sami liberalci. Sploh ne bi škodovalo, če bi g. župnik tudi drugače posvetil pažno cerkveniku in njegovim svinjam. Naj to za danes zadostuje. Izjavljamo pa, da bomo nastopili z vso ostroostjo proti onim, ki ovirajo kulturno delo na deželi. Našim pridnim tovarišem pa kličemo: Vztrajajte pri svoji plemeniti nameri, sebi v čast, narodu pa v prid. — Samostojneži iz Berinjak.

(Pištanj.) Dopisa ne moremo pričobiti, ker je preoseben. Če odgovarja vse resnici, potem je treba dotičnega siroveža in pohotnega izročiti sodniji in ga s silo spraviti k pameti. Danes so pač taki časi, da sama beseda pri nekaterih le malo zaleže, temveč edino sila. Proti takim ljudem pa je vsako usmilenje odveč. Lepo polje dela se odpira vpričo takih sirovosti naši častiti duhovščini. Samo bogoljubno delo bi

bi, če bi se v cerkvah manj politiziralo, toda zato bolj skrbelo za pravni napredek ljudstva.

(Mala Nedelja.) Neki dopisnik iz Male Nedelje se zaletava v zadnji številki »Slovenskega gospodarja« na prav nesramen in obenem silno ponesrečen način v tamburaško društvo »Slavija« in v novo zgrajeni Društveni dom pri Mali Nedelji. Da povečamo dopisnikovo jezo in nevošljivost, evo mu malo odgovora. Nesramna laž je, da bi mi kdaj le z eno besedo prosili za državno podporo ali da bi se nanjo zanašali. Res pa je, da je g. Joža Tašner nabral za nas v Beogradu lepo vsoto, zakar mu izrekamo tudi na tem mestu svojo iskreno zahvalo. Iskreno zahvalo pa smo dolžni tudi gospodu Senčariju, trgovcu pri Mali Nedelji, ki je odstopil staveni prostor društvu »Slavija«, posodil nam dalje za zgradbo potreben denar in končno nam naklonil še vse polno drugih daril in skrbel za nas. Živel! Ker trdi dopisnik »Slov. D.«, da smo obljubljali tudi drugim društvom prostor v Društvenem domu, samo, da bi nabrali več lesa in denarja, hočemo tudi to pojasniti. Najbrže je slišal kdo od dopisnikovih kompanjonov mene, ko sem dejal nekoč v družbi, da bodo dobila tudi druga društva prostor v društvenem domu in pri tem seveda takoj misli na prostor za svoje takozvano »izobraževalno« in bralno društvo. Da bo pomirjen, mu povem, da nisem nikdar mislil na to njegovo »izobraževalno« društvo, ker namreč to društvo za nas sploh ne živi. Kar se pa tiče pijačevanja in pohujšanja pa sledeče: Naši društveniki imajo redno trikrat na teden vaje, ki trajajo v letnem času od 8. ure zvečer pa do 11. Zato je popolnoma izključeno, da bi imeli dovolj časa pa tudi volje za pohajkovanje in pijačevanje. Pač pa bi se moglo to trditi o raznih klerikalnih »učencih«. Sicer pa itak ni naš namen, da bi se s klerikalnimi dopisniki prepirali, temveč delati hočemo da to, da bomo v društvenem domu prirejali poučna predavanja in dostojne zabave. Če pa smatra slavni »Gospodarjev« dopisnik tudi to za pohujšanje, potem je to le nov dokaz, da se klerikalci boje naobraženega ljudstva. Klerikalni napadi nas puste popolnoma hladne, ker nam ne morejo škodovati, kar je prav lepo dokazala zelo lepo uspeša prireditelja dne 3. septembra, ki je kljub slabemu vremenu dala okroglih 10.000 K čistega dobička. Da smo objavili svojo prireditev tudi v klerikalnih listih, je vzrok ta, ker hočemo živeti z vsemi poštenjaki v miru in ker ne ljubimo razprtij. »Gospodarjev« napad je dokazal, da klerikalce prav nič ne briga svetopisemski izrek »Mir ljudem na zemlji!« — Končno izjavljamo še, da prav radi sprejmemo vsak boj, da pa zavajamo, da se vsi tisti junaki, ki nas napadejo, tudi podpišejo, ker na zaplate in zahrbtnje napade se ne bomo ozirali. — Mala Nedelja, dne 7. septembra 1922. — Vekoslav Ferenc, t. č. predsednik tamburaškega in pevskega društva »Slavija«.

(Listnica uredništva.) Boštani ob Savi: Došlo prepozno.

Politične vesti.

(Kongres javnih delavcev v Zagrebu.) Ozdravljenje našega javnega življenja prihaja polagoma, toda ne vzdržno. To je z vso jasnostjo pokazal nedeljski zbor javnih delavcev v Zagrebu, ki se ga je udeležilo do 2000 ljudi, med njimi veliko število aktivnih in upljivih politikov. Moralni pomen zagrebškega zbora je nad vse velik. Prvič zaradi tega, ker se je lotil našega najbolj perečega notranjega vprašanja, srbsko-hrvatskega spora in sicer na način, da se mora upati na ugodno likvidacijo tega tako kočljivega vprašanja. Druga velika vršina zbora je, da se je popolnoma postavil na državno stališče in da je popolnoma usvojil misel ujedinitvenja. Pri vsem tem pa je pokazal zbor tako zmrtnost in tako treznost, da se nam vidi popolnoma nemogoče, da ne bi od njega proklamirane misli doživele prej ali slej svojega uresničenja. Naša usodna napaka je trmoglavost, da ljubimo same skrajnosti in da se potem z občudovanja vredno strastjo medsebojno pobijamo. Iz tega je že prišlo nastajati tako nevarno ozračje, da bi mogli biti podkopani temelji naše države. Spominjamo le na krvave boje in pretepe v Dalmaciji in hrvaškem Primorju in vsakomur mora biti jasno, da se morejo iz teh pretepov razviti dogodki, ki ne bi bili dosti različni od državljanske vojne. Zasluga zagrebškega zbora je, da je prinesel v to napeto ozračje blagodejen mir, da je pomiril duhove. To pa je storil s tem, da se je držal zlate srednje poti, se ognil vsem skrajnostim ter pripoznal vsakemu njegove dobre strani.

Dosedaj pa se je delala vedno le ta napaka, da so se vsakomur le očitale njegove slabe strani, nikakor pa se niso priznavale njegove dobre. In vendar je jasno, da ima vsakdo poleg svojih grehov, tudi svoje vrline. Zdrav duh je puhtel iz vseh govorov na kongresu in z največjo odkritosrčnostjo so se povedale naše napake. Obenem so se pa z vso jasnostjo naznačili cilji kongresa, katere mora sprejeti vsak rodoljub. Ne velesrbitvo in ne velehrvatstvo, temveč jugoslovenstvo je naša rešitev. Z ljubeznijo pa je treba presojati naše medsebojne odnose in kakor je dejal veliki učenjak Cvijić, je potrebno, da presoja Hrvat vse s srbskega, Srb pa s hrvatskega stališča. Nočemo hegemonije kakega plemena, temveč enakopravnost z vlada, kajti naša država je, kakor je dejal Veljković, delo vseh treh plemen. Preje smo imeli svojo posebno slovensko in posebno hrvaško in srbsko zgodovino, z ujedinitvenjem pa se je pričela naša nova skupna zgodovina — jugoslovenska. Centralizem odklanja zagrebški zbor in hoče mesto njega široko samoupravo. Glasno pa povdarja potrebo edinstva in niti z eno besedo se v resolucijah kongresa ne omenja revizije ustave. Zagrebški kongres je ustvaril zdrav podlago za rešitev srbsko-hrvatskega spora in to je njegova glavna zasluga. Poleg tega pa je pokazal tudi pot za splošno ureditev našega državnega življenja. Sedaj je treba te misli uresničiti in v tem je težava, kar politična moč prirediteljev je sila majhna. Če bodo poslušali ti nasvet Ljube Davidovića in šli med narod, potem je dosti izgleda, da prodro misli zagrebškega zbora popolnoma. Zaključki zagrebške konference so ti. Vse stranke, ki priznava goraj omenjene misli, naj stvorijo zvezo strank — takozvani jugoslovenski blok. Ta blok naj potem izvede program konference. Zagrebškega zbora so se udeležili, kakor je omenjeno, odlično število politikov. Tako je bil na zboru predsednik demokratske stranke Ljuba Davidović, predsednik skupščine dr. Ribar, bivša ministra Veljković, Jovanović, mnogo poslancev, od Slovencev pa dr. Ravnihar, dr. Triller, dr. Rosina ter poleg drugih še skoraj ves štab NSS.

(Spor v demokratski stranki.) Zaradi vprašanja, če se smejo demokratski politiki udeležiti zagrebške konference ali ne, je izbruhnil v demokratski stranki oster spor, tekem katerega je zagrozil minister Pribičević s svojo demisijsko. V zvezi s tem sporom se je govorilo že o razkolu demokratske stranke, kar pa smatramo z ozirom na splošni državni položaj trenutno za izključeno.

(Radičevci proti Radiću.) V »Podravske Glasnik« je objavil poslanec Radičeve stranke Häusler članek, v katerem ostro nastopa proti Radiću, ki da hoče nad vsemi komandirati. Häusler zahteva, da odločuje v stranki ljudska volja, ne pa Radičeva komanda. Gibanje proti Radičevi komandi je že precej močno in sestavil se je že poseben odbor, ki ima napraviti red. Tako torej razume gospod Radić ljudsko voljo. Če ljudstvo Radića uboga, potem velja ljudska volja, če pa tega ne bi storilo, potem pa velja le Radičeva. S takimi manirami Radić pri nas pač ne bo ustanovil republike, pa čeprav je najel za to dr. Novačana, slovenskega komandanta republikanskih trun.

(Klerikalci v objemu s protestanti.) Uspehi »katoliških« shodov se že kažejo. V Prekmurju so sklenili Orli iz političnih ozirov zvezo s protestanti, ki jo je blagoslovil sam dr. Hohnjec. O stvari še izpogovorimo, ker je značilna za klerikalno versko prepričanje.

(Skupščina) se sestane dne 5. oktobra, zakonodajni odbor pa dne 1. oktobra.

(Popolen poraz Grkov.) Turki so zagnali Orke iz Male Azije in osvojili vsa grška mesta. Vrhovni poveljnik grške armade je bil ujet z vsem svojim štabom. Turki zahtevajo sedaj tudi vso Tracijo in od Bolgarov Odrin. Na Grškem je prišlo vsled hudega poraza do velikih nemirov. Grški kralj je odstopil.

Sadjarji Slovenije!

Naš gmotni interes zahteva, da storimo vse, da pridobimo našemu sadju tako mesto na svetovnem trgu, kakor ga po svoji, na raznih svetovnih razstavah pripoznani izborni kvaliteti zasluži. To dosežemo najlažje s sadno razstavo, ki bo v dneh od 8. do 15. oktobra v Celju.

Sadjarji Slovenije! V lastnem interesu Vam kličemo: Vsi na delo za uspeh sadjarske razstave! Naj vsakdo pazno prečita program razstave

in potem presodi, v katerem oddelku, da se udeleži razstave. Prijavnice je poslati do dne 25. septembra na

Ožji odbor za sadno razstavo v Celju. Program sadne razstave.

A. Oddelek za društva, okraje, občine in sadjarje.

- 1.) Dosedanji normalni sadni sortiment (izbor) Slovenije po 5—10 komadov od vsake sorte.
- 2.) Sadje predpisano vloženo in sicer v zabojih po 5 kg, 25 kg, 50 kg, v sodih po 50 kg, po 100 kg, v košarah po 10—30 kg (od vsake posode po en komad).
- 3.) Sortiment najboljših moštih jabolk in hruškovih sort (po 5 do 10 komadov).
- 4.) Izbor jabolčnih in hruškovih sort (namiznih in moštih) za gotove lege, n. pr. za visoke, srednjevisoke, zapadne, vzhodne, severne itd. (po 5—10 komadov).
- 5.) Sortiment poznocvetočih sort (po 5—10 komadov).
- 6.) Sortiment najbolj priporočljivih lokalnih jabolčnih sort (po 5—10 komadov).
- 7.) Sortiment najbolj primernih jabolčnih in hruškovih sort za sajenje po travnikih in pašnikih (po 5—10 komadov).
- 8.) Sortiment najprimernejših jabolčnih in hruškovih sort za obcestne nasade (po 5—10 komadov).

B. Oddelek za posamezne producente.

- 9.) Različno sadje v poljubnih množinah, sadne konzerve itd. posameznih producentov. Semkaj spada tudi vse drugo koščicasto, lupinasto, jagodičasto sadje in grozdje vinske trte.
- 10.) Sortiment priporočljivih sort od posameznih sadjarjev v svrhu določitve pravih poloških imen. Posamezni plodovi se naj zaznamujejo s številkami ter zapornijo tudi drevesa, da bo event. mogoče dobiti od njih poznejše cepiče.
- 11.) Razvoj sadnega drevesa od divjaka do godnega za sajenje (v naravi).

C. Sadni izdelki.

Suho sadje, mezza, marmelade, vkuhanu sadje (kompoti) združ ali žele, sadni sir in pašte, sadni sokovi, brezalkoholne pijače, sadjevec, v poljubnih množinah.

C. Sadjarsko in vrtnarsko orodje.

Razno orodje, aparati in stroji, ki se uporabljajo v sadjarstvu in vrtnarstvu.

Splošne določbe.

1. Sadje, namenjeno za razstavo, mora biti ločeno po sortah, dobro in pravilno vloženo v lesno volno (šoto, žagovino, mah, listje itd.).
2. Vse razstavno blago je vposlati najpozneje do dne 6. oktobra na Ožji odbor za sadno razstavo v Celju.
3. Krožniki za posamezne sorte, mente se bodo dali na razpolago od razstavljalnega odbora.
4. Poškodovano, gnilo in črvido sadje se bo odklonilo. Izločitev takega sadja se lahko izvrši tudi med razstavo.
5. Za poškodbe ali izgube razstavljenih predmetov ne prevzame vodstvo odgovornosti.
6. Kot odlikovanja se bodo delile diplome, event. tudi sadna drevesca.

Dolžnost razstavljalcev.

1. Pravčasna in točna prijava je neobhodno potrebna.
2. Za razstavo določeno sadje se mora skrbno obrati in trdno vložiti v priprave posode.
3. Vsaka pošiljka naj ima zunaj označbo, za kateri oddelek in nalogo je namenjena.
4. Tablice, etikete in svoj naslov si naj preskrbi vsak razstavljalac po možnosti že doma.
5. Naravna in preprosta dekoracija je kras vsake razstave. Vendar mora igrati sadje glavno, dekoracija pa le posttransko vlogo.

Gospodarstvo.

(Za izvoz našega vina v Češko-slovaško.) V Pragi so se pričela pogajanja za izvoz naših vin na Češko. Pogajanja potekajo ugodno in je upanje, da se doseže sporazum, čeprav delajo pivovarji z vso silo, da sporazum preprečijo, oziroma da znižajo množino za izvoz dovoljenega vina. Pogajanja so se pričela na prizadevanje naših poslancev, osobito tov. ministra Pucija. Trdno smo uverjeni, da bodo tudi ta uspeh naših poslancev poizkušali klerikalci izrabiti za sebe.

(Veliki uspehi ljubljanskega velesejma.) Kljub skrajno slabemu vremenu je dosegel ljubljanski velesejem vendar zelo lepe uspehe. Vsega skupaj je obiskalo sejm od 170 do 180 tisoč ljudi, skoraj za polovico

več ko lani. Tudi vsota sklenjenih kupčij je velika in dosega po mnenju strokovnjakov do 2 milijardi kron. V splošnem je bila kupčija v vseh strokah prav dobra. Sejem je obiskalo zelo veliko tujcev, ki so se o sejmu zelo laskavo izrazili. Na uspehu sejma čestitamo prirediteljem sejma prav iskreno.

(Čebelarstva razstava v Ljubljani) je pokazala prav lepe uspehe naših čebelarjev. Razstava je bila zelo ukusno prirejena in je jasno pokazala ves razvoj slovenskega čebelarstva. Sklenjenih je bilo tudi veliko kupčij. — Razstava je bila številno obiskana in med drugim si jo je ogledal tudi tov. minister Pucelj.

(»Plemenski« voli.) Časopisi čisto navajajo v tržnih poročilih z živinskih semenj tudi cene plemenskih volov. Kaj so plemenski voli? Po navadnem pojmovanju zaznamujemo kot plemenske živali le one, ki so določene za razmnoževanje; voli so pa skupljena goveda moškega spola, torej za razmnoževanje namenoma onesposobljena. Po tem pojmovanju se besedi plemenski in vol izključujeta in naziv plemenski vol spada v isto skupino, kakor ptičje mleko in žabja volna v šaljivem govoru. Plemenskim moškim govedom pravimo bikli; zlasti v tisku se rabi le to ime. Sicer mi ni znano, morda pa le kje tudi bikom pravijo voli, zato pa vendar še ni dopustno, to ime rabiti v tržnih poročilih, namenjenih širši javnosti, ki tega pojma ne razume. In da je jasnost še manjša, navajajo ista poročila na drugem mestu v resnici tudi blike. Kaj so torej plemenski voli? Tržna poročila so v narodnogospodarskem oziru zelo važna ter zanimajo prodajalce, kupce in uživalce, zato naj se sestavljajo vestno, objavljajo pa v taki obliki, da bodo vsakomur umevna. F. Š.

(Mariborska carinarna.) Nek trgovec s Prekmurja nam je sporočil sledeč dogodek z mariborske carinarne. Na carinarni je čakal nek naš Amerikanelec na deklariranje. Mož je čakal in čakal, sonce je pripekalo, njegova 6 glav broječa družina je trpela, toda deklaracije ni bilo in ni bilo. Na opetovan poziv, da naj vendar dovrši deklariranje, pravi mlad carinik, da naj plača Amerikanelec delo. Amerikanelec se je branil. Ker pa je končno videl, da stvar le ne gre naprej in ker ni hotel, da trpi še nadalje njegova družina, je plačal 5 dolarjev in stvar je bila takoj rešena. Ta značajni kavalir je Hrvat, precej močne postave.

(Sejm v St. Janžu na Dolenjskem.) Na kvaterni torek, t. j. dne 19. septembra bo v St. Janžu na Dolenjskem velik sejm za živino in blago. Priidejo tudi vnanji kupci.

(Ljubljanski trg.) Goveje meso velja v mesnicah od 50 do 60 kron, na trgu pa prvovrstno po 60 kron, drugovrstno od 40 do 46 in tretje vrstno po 34 kron. Telečje meso velja od 56 do 60, svinjsko meso pa od 94 do 96 kron; slanina po 140 do 146, mast pa po 160 kron. Perutnine je dosti na trgu in veljajo piščanci od 50 do 80, kokoši po 130 in race tudi po 130 kron. Mleko je po 12 kron, sirovo maslo po 180, čajno pa po 240 kron. Moka št. 0 po 32 kron. Sadja je na trgu zelo veliko in sicer jabolka od 5 do 12 kron, hruške od 5 do 14, češplje od 5 do 8 in grozdje od 24 do 40 kron. Specerjsko blago: Kava od 240 do 136, sladkor v kockah po 88, kristalni po 78; riž po 48 do 38 in olje od 96 do 106 kron.

(Žitni trg.) Na trgu je primankovalo gotovega denarja, kar je zelo oviralo trgovino z žitom. Željeznike razmere se še vedno niso izboljšale, kar silno ovira padec žitnih cen. Žetev v Vojvodini je razmeroma povoljna. V splošnem so veljale v Vojvodini sledeče cene. Pšenica okoli 1800 kron. Pri gotovem plačilu so cene manjše. — Rž se je prodajala z Bačke po 1500, s postaje Beograd po 1400 kron. Ječmenova kupčija gre slabo. Ječmen za pivovarne je bil po 1700, ječmen za krmo po 1600 kron. Oves zahteva v glavnem vojna uprava. Na sremskih postajah je po 1200 do 1300, v Zagrebu od 1480 do 1500. — Koruza velja z vojvodinskih postaj okoli 1500 kron. Žetev koruze bo v Vojvodini, Sremu in delu Slavonije zelo dobra. V Hrvaški, Stari Srbiji in Sloveniji pa slaba. Moka št. 0 velja v Zagrebu 31 kron. — Otrubi so od 1000 do 1050 kron s postaje Zagreb.

(Kolki po 10 in 30 dinarjev) se vzamejo s 16. septembrom iz prometa, ker so se pojavili falzifikati (potvorbe) teh kolkov. Kolki se bodo zamenjavali do dne 15. decembra 1922.

(Vrednost denarja.) Ameriški dolar od 300 do 306 kron; češka

krona od 10.08 do 10.52; laška lira od 13.28 do 13.56 naše krone; nemška marka 28, madžarska krona 13 in avstrijska krona 4 desetinke vi.

(Slamo pšenično), zajamčeno prvovrstno, vezano v balah po 30 do 40 kg, za ceno po K 3.50 franko Belovar, neobvezno na razpolago. Neobvezna naročila samo za cele vagone sprejema Ekonom, osr. gosp. zadr. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Ker je dovolilo železniško ministrstvo na posredovanje gosp. ministra Pucija precejšnje znižanje prevoznih stroškov, bo stala slama, postavljena v Slovenijo, okoli 4 K. Plačati je polovico takoj pri naročitvi, polovico pa pri prejemu blaga. Kdor želi slamo, samo cele vagone, naj jo takoj naroči in pošlje polovico zneska naprej, računano po 4 K za kg. Navesti je natančen naslov in zadnjo postajo — Ekonom, osr. gosp. zadr. Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Obrtnik.

Skrbite za našo obrtniško naraščajal!

Nad vse težak boj vodi danes obrtništvo z veleindustrijo. Dasi tovarna nikdar ne mudi onega solidnega blaga kakor obrtnik, je vendar obrtnik proti tovarniški konkurenci skoraj brez moči in sicer vsled kapitalne moči tovaren in primeroma nizkih cen tovarniškega blaga. Vseled draginje in pa površnosti današnje dobe ne gleda ljudstvo toliko na kakovost blaga, ko pa na nizko ceno in tovarna, ki nabavlja vse direktno od konzumenta in ki ustvarja s stroji velikanske količine blaga, izpodriva tudi visoko kvaliteto blago obrtnika.

V tem boju z veleindustrijo bi moral obrtnik že davno popolnoma poginiti, če ne bi štela obrtnika ena prednost, ki je tovarna nikdar ne bo mogla nuditi. To je visoka strokovna naobrazba obrtnika, ki omogoča, da bo vedno izdeloval solidne in precizne izdelke edinele obrtnik in nikdar ne tovarna.

Strokovna naobrazba obrtnika je torej njegov najmočnejši ščit, je jamstvo njegovega obstoja. Zato pa je dolžnost obrtnika, da stori vse, kar je v njegovi moči, da bo v vsakem oziru preskrbljeno za obrtniško šolstvo. Ker pa je obrtnik eden najvažnejših stanov v državi in poleg tega vseskozi produktiven stan, zato pa je tudi dolžnost države, da skrbi za razvoj obrtniškega šolstva.

Kako pa je v tem oziru pri nas preskrbljeno, pa je drugo in dosti bolj žalostno vprašanje. Obrtno nadaljevalne šole se vzdržujejo le z največjo težavo, če sploh še obstoje. Samo en primer.

V Kočevju je bila pred vojno lepo delujoča obrtno nadaljevalna šola, danes je ni. Zakaj to, kdo more opravičiti to malomarnost! Ali meročajni krogi res ne vedo, da je kočevski okraj reven, ki se s poljedelstvom ne more preživeti, ki je nujno navezan na industrijo?

Nujno potrebno je, da se to nezdružno stanje takoj odpravi in da se v najkrajšem času otvori v Kočevju obrtno nadaljevalna šola.

Posebno nujno je to sedaj, ko dobi Kočevje železnico, in ko se bo pričelo v kraju novo gospodarsko življenje. Če ne bomo skrbeli za dober obrtniški naraščaj, bodo prevzeli vse obrtniško delo tujci iz Avstrije in Nemčije in domačin bodo slej ko prej ubogi krošnjari.

Obrtno nadaljevalna šola v Kočevju ni torej le v interesu obrtništva, temveč v interesu vsega prebivalstva in zato upamo, da bo imel naš glas poln odziv.

Če pa iz bogzna kakih vzrokov vseeno ne bi hoteli meročajni krogi upoštevati te nad vse upravičene želje obrtništva in kočevskega prebivalstva, potem pa izjavljamo, da s bojem za uresničenje kočevske obrtno nadaljevalne šole ne bomo odnehali preje, dokler je ne izvojujemo. Dosegli smo že večje stvari in zato se ne ustrašimo pred bojem za to šolo.

Tovariši, obrtniki! V boj za kočevsko obrtno nadaljevalno šolo, v boj za obrtniško naobrazbo!

SKS Vas bo zvesto podpirala in opri na njo boste dosegli zmago!

Obličite obrtno razstavo v Mariboru!

Kapital: K 20.000.000 — **SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA** — **Rezerve okrog K 6.000.000**

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO
IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

Jadranska banka-Beograd.

Delniška glavnica: Din 60.000.000. Rezerva: Din 30.000.000.

Podružnice:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Sibenik
Ercegnovi	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković	

AMERIKANSKI ODDELEK

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.
BANKO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerta Natales, Porvenir.

RAZGLAS.

Pokrajinska uprava je dovolila, da se vrše nadomestni semnji za živino, konje in drugo blago in sicer dre:

19. septembra v Trebnjem — 3. oktobra v Veliki Loki —
12. oktobra v Št. Lovrencu

Ker je pri nas dosti in dobre živine, vabimo kupce.

Gospodarski odbor: Trebnje, Velika Loka, Št. Lovrenc.

Sadje: Slive (češplje) hruške i. dr. kupuje

za žganjekuho

vsako množino „Veležganjarna“

M. ROSNER & Co., naslednik VIKTOR MEDEN
v Ljubljani

Celovška cesta št. 73 nasproti Ljubljanskega velikega sejma.
Interurb. telefon št. 71. Neposredne ponudbe ustmeno ali pismeno.

Prodaja

lastne izdelke izborne kakovosti:
slivovico, tropinovec, brinjevec, rum, konjak, planinc, pelinkovec in druge razne likerje samo na veliko po ugodnih cenah.

Medić, Rakovc & Zankl

Tovarna kemičnih in rudniških barv ter lakov.

D. 10. 2.

CENTRALA LJUBLJANA.	PODRUŽNICA MARIBOR.	SKLADIŠČE NOVI SAR.
---------------------	---------------------	---------------------

Brzojavi: MERAKL, LJUBLJANA. — Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priprano najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in ojačane, mavce (Gips), mastence (Federweiss), strojno olje, karboline, steklasti in mizarski kile, plekarski, slikarski in mizarski čopiči, lakovi, tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“, lak za pode, „MERAKL“, limonovnik za pode, „MERAKL“, emajlni lak, „MERAKL“, drvenilo. Ceniki se začasno ne razpoložajo!

Prodaj

popolnoma nov zelo fino izdelan mlekarški voz, namenjen za razstavo.

Ivan GRNE, sedlar, Zgornja Šiška.

Pravi domači pristni

MED in VOSEK

ima na prodaj po najnižji dnevni ceni

Mihail PODBORŠEK, posestnik UTIK pri VODICAH.

Varstvo in zdravlilo

proti svinjski rdečici, vrančnemu prisadu, svinjski kugi, perutninski kojeri in ostalim boleznim domačih živali

CEPIVA,

ki jih proizvaja Jugoslovanski serum zavod, d. d.

Naslov za brzojave: Serum, Zagreb. — Tel. št. 14-15. Biebička cesta št. 21.

MURIN,

tajnikovitoj strup za miši, imata v zalogi v LJUBLJANI: lekarna Sušnik, drogerija „ADRIJA“.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn:

Bösendorfer, Czapka, Stingl, Höltzi, Ehrbar, Schweighofer, Original itd.

Nizke cene! Tudi na obroke!

JERICA HUBAD roj. DOLENC, LJUBLJANA, Hliserjeva ul. 26.

Najboljši dalmatinski portland cement

iz splitske to- osrednja gospo- varne oddaja **Ekonom**, darska zadruga

••• v LJUBLJANI, KOLODVORSKA ULICA ŠT. 7 •••



POZOR! POZOR!

Najboljše preizkušene bakrene kotle za žganjekuho

od 25 do 60 litrov

nudi po najnižjih tovarniških cenah

tvrdka

STANKO ŽARGI & Co
Ljubljana, Martinova c. 15.

TRGOVINA

sena, slame, drv, krompirja, sadja

In vseh drugih deželnih pridelkov

Andrej Oset, Maribor
Aleksandrova c. št. 57; telefon št. 88.

„Koranič“

asbestni škrlj.

Tovarna Karlovac.

Najboljša streha, najbolj trpežna, najcenejša. ••• Pojasnila daje:

F. Hočevar
Zirovnica Gorenjsko.

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7

ima vedno v zalogi:

debelo morsko sol, lepo suho koruzo, kristalni sladkor, mlo za pranje, pšenične otrobe, pšenično moko št. 0, pšenično moko za kuho, pšenično moko za kruh, oves, koruzno moko in zdrob.

Velika zaloga poljedelskih strojev in bakrenih kotlov za žganjekuho, slamo-reznice, vratila za ročni vrtilni pogon, in vsakovrstne poljedelske stroje ter stiskalnice za sadje priporoča tvrdka

FRANC HITTI

LJUBLJANA, Sv. Martina cesta št. 2.

Valuta pada, draginja raste.

Kupuj domače mlo, ne tuje, importirano!

Kupuj dobro mlo, ker je isto najcenejšel

Kupuj **„GAZELA“-mlo.**

Uvoz in prodaja razno- vrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

„SVETLA“ D. D.

za žarnice in elektrotehniko

Centrala: Ljubljana, Mestni trg št. 25, Telefon 450
Podružnice: Zagreb, Frankopanska 2, Telefon 802
Maribor: Gosposka ulica št. 20.

Zastopstvo različnih svetovnih firm.

Zarnice, električni stroji, svetlobna oprema, inštalacijski material, kabel, števeci, material za slabi tok, kurilni in kuhalni aparati

Material za proste napeljave.

Solidna in hitra postrežba. Brezhibni material odgovarjajoč tehničnim predpisom.